БОГДАНА НОСОВА

МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

БОГДАНА НОСОВА

МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

Методичні рекомендації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ 2020

УДК 070+316.77:327(075.8)
Н84

Рецензенти:
д-р наук із соц. комунікацій, проф. С. І. Кравченко,
д-р політ. наук, проф. С. І. Даниленко,
д-р іст. наук, проф. І. В. Крупський,
канд. політ. наук, доц. Ю. В. Бондар

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту журналістики (протокол № 5 від 9 грудня 2019 року)

Ухвалено науково-методичною радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 3-20 від 26 червня 2020 року)

Носова Б. М.

Н84 Міжнародна журналістика : метод. рек. / Б. М. Носова. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2020. – 56 с.

ISBN 978-966-933-109-0

Видання має орієнтувати на опанування міжнародної тематики медіа, дати базове уявлення про особливості її формування та висвітлення, специфіку роботи міжнародних кореспондентів, редакторів і журналістів, функціонування відділів закордонних новин засобів масової інформації.

Для студентів спеціальності "Журналістика" та викладачів закладів вищої освіти.

B. Nosova's, "International Journalism: Methodological Recommendations" is designed to focus on mastering this university course, whose purpose is to give a basic idea of international media issues, the peculiarities of its formation and coverage, and the specifics of the work of international news correspondents, foreign desk editors, and journalists specializing in international agenda, as well as the functioning of global media.

"International Journalism: Methodological Recommendations" mainly targets university students who specialize in Journalism, teaching staff and anyone interested in working in the field of international journalism.

УДК 070+316.77:327(075.8)

ISBN 978-966-933-109-0

© Носова Б. М., 2020
© Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ВПЦ "Київський університет", 2020

ЗМІСТ

Передмова 5

Вступ 7

Навчально-тематичний план дисципліни "Міжнародна журналістика" 10

Зміст лекційних, семінарських занять і самостійної роботи 12

Змістовий модуль 1
Міжнародна журналістика. Тенденції світових медіа 12
Завдання для модульної контрольної роботи 1 19

Змістовий модуль 2
Робота журналіста-міжнародника в Україні та за кордоном 20
Завдання для модульної контрольної роботи 2 23

Змістовий модуль 3
Образи країн та актуальні світові процеси в публіцистиці сучасних інтелектуалів 24
Завдання для модульної (додаткової) контрольної роботи 3 29

Орієнтовний перелік екзаменаційних питань. Блок 1 30
Орієнтовний перелік екзаменаційних питань. Блок 2 36
Орієнтовний перелік екзаменаційних питань. Блок 3 41

Типовий приклад орієнтаційного тестування студентів з дисципліни "Міжнародна журналістика" 44

Питання для з'ясування рівня базових знань студентів з дисципліни "Міжнародна журналістика" 45

Рекомендована література 48

«"Методичні рекомендації з дисципліни "Міжнародна журналістика" є частиною якісних змін, що відбуваються при оновленні цього курсу. Така необхідність продиктована різними обставинами: геополітичні наслідки європейських політичних трансформацій, правда інформації та меми гібридної війни, національна безпека і свобода слова – все це стало мейстрімним для вітчизняної журналістики. Отже, майбутні журналісти мають володіти навичками, адекватними викликам часу"».

Світлана КРАВЧЕНКО,
д-р наук із соціальних комунікацій, проф.

"Концепція лекційної тематики збалансовано показує місію журналістики в міжнародній комунікації, семінарські заняття не лінійно поєднують уже здобуті особистісні компетенції студентів із можливістю практично виявити творчий потенціал. Завдання самостійної роботи корелюються із рекомендованою для засвоєння літературою. Список її – осучаснений".

Сергій ДАНИЛЕНКО,
д-р політ. наук, проф.

«"Методичні рекомендації з дисципліни "Міжнародна журналістика" поглиблюють теоретичні уявлення про феномен мислячої еліти в розвитку держави, філософію сучасної віри в життєву правду на тлі викликів гібридної війни"».

Іван КРУПСЬКИЙ,
д-р іст. наук, проф.

«"Трансформація професії журналіста-міжнародника в епоху глобальних змін потребує розширення рамок вивчення міжнародної журналістики, що й зумовлює в цілому появу "Методичних рекомендацій з дисципліни "Міжнародна журналістика"».

Юрій БОНДАР,
канд. політ. наук, доц.

ПЕРЕДМОВА

У цього видання є своя історія. Вона розпочалася 2010 р. На той час я вже кілька років викладала на кафедрі міжнародної журналістики в Інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Тоді з'явилася моя перша авторська програма з навчальної дисципліни "Міжнародна журналістика". Мені було на що спиратися теоретично. Пам'ятаю також, що керівництво Інституту журналістики дуже підтримувало молодих викладачів у прагненнях осучаснювати навчальні дисципліни до вимог мінливого часу і прагнень зацікавленого студентства винести великий інтелектуальний багаж зі стін вишу. 2010 р. було не надто складно розробити нову програму навчальної дисципліни напряму "Міжнародна журналістика". Вона ґрунтувалася на журналістських стандартах, наукових засадах вишу. Упевненості додавали й власне дисертаційне дослідження "Мас-медійне забезпечення політичних орієнтирів України в контексті євроатлантичної інтеграції", 16 років роботи журналістом-міжнародником, стажування в парламенті Канади, інституціях Європейського Союзу, італійському телебаченні, участь у низці міжнародних освітніх проєктів із професійного вдосконалення. Інтелектуальну основу робочих програм, а потім методичних рекомендацій завжди становив набір тематичної літератури. Вдячна Юрію Щербаку за його публіцистичну працю "Україна: виклик і вибір. Перспективи України в глобалізованому світі XXI століття". Культурним потрясінням були твори Збіґнєва Бжезінського, зокрема "Україна у геостратегічному контексті", його лекції для української аудиторії. Ще додавали снаги "Дипломатія і політика" Анатолія Зленка, "Statecraft Strategies for a Changing World" Маргарет Тетчер (Margaret Thatcher), "Madam Secretary" Мадлен Олбрайт (Madeleine Albright), "A Journey" Тоні Блера (Tony Blair).

Перші мої авторські «Методичні рекомендації з дисципліни "Міжнародна журналістика"» з'явилися онлайн 2013 р. Відтоді щороку відбувалося їхнє оновлення, як і програм до цієї навчальної дисципліни, актуалізація відповідно до розвитку медіа, світових глобальних змін. Я вдячна багатьом студентам, які

на лекціях, семінарах і практичних заняттях своєю цікавістю допомагали вибудовувати план оновлення програми цієї дисципліни. Постійна модернізація навчальних програм і методичних рекомендацій є невід'ємною частиною роботи викладача. Ця аксіома набувала нового інтелектуального забарвлення на наукових конференціях та у спілкуванні з колегами під час відряджень і стажувань у закордонних університетах. Зосередитися над цією редакцією рукопису мені допомогла також робота у міжнародному проєкті оновлення журналістської освіти за підтримки Європейського Союзу Еразмус + KA2 DESTIN – "Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм". Досвід університетів із країн-членів ЄС збагатив прикладними професійними рекомендаціями у сфері підготовки журналістів для подолання нових сучасних викликів, зокрема дистанційного навчання, що потребує зміни формату побудови лекцій і семінарів для поліпшення мотивації студентів; частішого застосування креативних підходів до тренування soft skills, вироблення критичного мислення студентів; інструменталізації синхронної взаємодії зі студентами через онлайн-платформи Zoom, Skype, Google Meet, Microsoft Teams під час дистанційного навчання для удосконалення його ефективності, гнучкої комунікації, оцінювання, контролю знань.